

KOMMUNIKATION

SÄKRA RUMMET!

Konsten att fylla tystnaden med begåvat kallprat.

TEXT TOMMY JEPSSON FOTO ANDREAS VON GEFERFELT

FÖRESTÄLL DIG ATT du sitter i stolen hos en tandläkare som utan att yttra ett ord drar på sig latexhandskar och munskydd, och ber dig gapa stort.

Det skulle antagligen vara en smula obehagligt, inte sant? En tyst främling rotar i din mun.

Se där, ett exempel på vikten av att utbyta några inledande fraser när man träffas. Eller, som det heter, kallprata.

»Det enda som skulle vara värre är väl en tandläkare som kallpratar medan han lagar en tand«, säger Niklas Källner som skrivit en bok om det nödvändiga kittet som det ringaktade kallpratet utgör mellan oss människor.

Niklas Källner känner många igen från hans underfundiga reportage i *Skavlan*, där han ställer frågor till »vanligt folk« om ett av programmet ämnen. Där lärde han sig kallpratets betydelse. De inledande fraserna som »säkrar rummet« och skapar ett komfortabelt samtalsklimat. Kallprat har dåligt rykte. Det står i direkt motsats till djupa analyser. Och det är inte ovanligt att folk koketterar med att de är dåliga på kallprat. Det är som att säga att man inte tittar på *Melodifestivalen* och aldrig läser veckotidningar.

Ändå är kallpratet nödvändigt.

»Kallpratet kan vara av rent socialiserande karaktär. Man fyller tystnaden«, säger Niklas. »Men i ett stressat samhälle blir kommunikationen effektivare och då försvinner det här kittet mellan människorna. Man formulerar sig effektivt och kärnfullt i ett mejl men i ett sådant finns saker vi inte kan läsa av. Det är därför vi har fått kompensera med smileys och emoji. När vi kallpratar får vi en annan sorts information.«

Att behärska kallpratets konst kan vara en nyckel till framgång.

»Kallprat är innehållslöst prat till viss del, men – vi läser av mycket annan information, mer än det som sägs. Det är det som är nyttan med kallpratet. Vi kalibrerar oss med varandra. Vi missar ofta det i dag.«

Niklas började fundera djupare på kallprat när han arbetade i USA.

»Där kallpratades det mycket. Jag tyckte det var en bra väg in. Jag fick

veta ganska mycket genom att kallprata. Plötsligt började de berätta en historia som jag inte fått annars. Och när jag kom hem igen tänkte jag att vi är dåliga på det i Sverige.«

Niklas berättar om en undersökning gjord av en bank. De mätte livskvalitet och Sverige placerade sig högt i många kategorier men inte när det handlade om relationer med andra människor. Det var då han bestämde sig för att skriva en bok.

»Boken ger inga svar men en del idéer. Jag tyckte att folk förlöjligade kallprat. Samtidigt utsätts man för situationer när det behövs. Man möter föräldrar till barnens skolkompisar, det dyker upp en ny kille på jobbet. Då står du där vid kaffemaskinen och måste kallprata. Det kan vara bra att ha tänkt igenom innan, så man får lite uppslag och tankar.«

Kallprat krävs på alla nivåer och inom alla yrken. När vd:n antror scenen för att prata inför de anställda, ägnar han vanligtvis första minuten åt kallprat. Han »säkrar rummet«, menar Niklas.

»Jan Eliasson hamnade en gång i en låst situation i Iran. Då började han prata om iranska mattor. Det ledde till en tur till mattmuseet. När de kom tillbaka fortsatte förhandlingen.« ☺

»Jag tyckte att folk förlöjligade kallprat. Samtidigt utsätts man för situationer när det verkligen behövs.«

5 ICEBREAKERS ENLIGT KÄLLNER

It-teknikern:

»Har inte folk för lätta lösenord?«

Fågelskådaren:

»Har du passerat 300?«

Bajensupportern:

»Kennedy.«

Arkeologen:

»Något nytt om Birka?«

Mellanchefen:

»Jobbigt att alltid hamna i kläm?«

Största misstaget? Det är när man bara kommer med påståenden, menar Niklas Källner. Typ: »Det är varmt i dag.« Man får bara »ja« eller »nej« till svar, det är som att ha en smittad boll mellan sig. Ingen vill fånga den.